

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 7. julija 2016*

„Predhodno odločanje — Klavzula o pristojnosti — Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah — Pristojnost in izvrševanje sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah — Uredba (ES) št. 44/2001 — Člen 23 — Klavzula, vključena v splošne pogoje — Soglasje volj strank glede navedenih pogojev — Veljavnost in natančnost takšne klavzule“

V zadevi C-222/15,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Pécsi Törvényszék (sodišče v Pécsu, Madžarska) z odločbo z dne 4. maja 2015, ki je prispela na Sodišče 15. maja 2015, v postopku

Hőszig kft.

proti

Alstom Power Thermal Services,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi M. Ilešič, predsednik senata, C. Toader (poročevalka), sodnica, A. Rosas, sodnik, A. Prechal, sodnica, in E. Jarašiūnas, sodnik

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodni tajnik: V. Tourrès, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 21. januarja 2016,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Alstom Power Thermal Services S. M. Békési, odvetnik,
- za madžarsko vlado M. Z. Fehér in G. Koós, agenta,
- za Evropsko komisijo A. Tokár in M. Wilderspin, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 7. aprila 2016

izreka naslednjo

* Jezik postopka: madžarščina.

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 10(2) Uredbe (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja (Rim I) (UL 2008, L 177, str. 6) in člena 23(1) Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42, v nadaljevanju: Uredba Bruselj I).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbama Hőszig Kft. in Alstom Power Thermal Services (v nadaljevanju: Alstom), ki je pravna naslednica družbe Technos et Compagnie (v nadaljevanju: Technos), glede izpolnjevanja pogodb, ki so bile sklenjene med strankama in glede katerih se na podlagi klavzule o pristojnosti izpodbija pristojnost predložitvenega sodišča za odločanje o navedenem sporu.

Pravni okvir

Uredba Rim I

- 3 Člen 1 Uredbe Rim I opredeljuje stvarno področje uporabe te uredbe. V odstavku 2 tega člena je določeno, da se za nekatera področja ta uredba ne uporablja, med drugim za, pod točko (e) tega odstavka, „arbitražne dogovore in dogovore o izbiri sodišča“.

- 4 Člen 3(1) te uredbe določa:

„Pogodbo ureja pravo, ki ga izbereta pogodbeni stranki. Izbira mora biti izrecno izražena ali mora jasno izhajati iz pogodbenih določil ali okoliščin primera. Pogodbeni stranki se lahko dogovorita, da se izbrano pravo uporablja za pogodbo v celoti ali le za njen del.“

- 5 Člen 4(1) navedene uredbe določa:

„Če pogodbeni stranki nista izbrali prava v skladu s členom 3, se pravo, ki se uporablja za pogodbo, določi brez poseganja v člene 5 do 8, kakor sledi:

[...]

- (b) za pogodbo o opravljanju storitev se uporablja pravo države, v kateri ima običajno prebivališče izvajalec storitev;

[...]“

- 6 Člen 10 te uredbe, naslovljen „Soglasje volj in materialna veljavnost“, določa:

„1. Obstoj in veljavnost pogodbe ali obstoj in veljavnost pogodbenih določil se presoja po pravu, ki bi se uporabljalo po tej uredbi, če bi bila pogodba ali pogodbeni določila veljavna.

2. Vseeno se lahko pogodbeni stranka, kadar zatrjuje, da ni soglašala, sklicuje na pravo države, v kateri ima običajno prebivališče, če je iz okoliščin mogoče sklepati, da učinka njenega ravnanja ni primerno presojati po pravu iz odstavka 1.“

Uredba Bruselj I

7 V uvodnih izjavah 11 in 14 Uredbe Bruselj I je navedeno:

„(11) Pravila o pristojnosti morajo biti čimbolj predvidljiva in morajo temeljiti na načelu, da se pristojnost praviloma določa po stalnem prebivališču toženca, pri čemer mora taka pristojnost vedno obstajati, razen v nekaterih točno opredeljenih primerih, v katerih je zaradi predmeta pravde ali avtonomije strank upravičena druga navezna okoliščina. [...]

[...]

(14) Razen pri zavarovalnih pogodbah, potrošniških pogodbah ali pogodbah o zaposlitvi, kjer je avtonomija glede določitve pristojnih sodišč dovoljena samo omejeno, je treba, ob upoštevanju izključnih pristojnosti, določenih v tej uredbi, spoštovati avtonomijo pogodbenih strank.“

8 Člen 5 te uredbe določa:

„Oseba s stalnim prebivališčem v državi članici je lahko tožena v drugi državi članici:

1. (a) v zadevah v zvezi s pogodbenimi razmerji pred sodiščem v kraju izpolnitve zadevne obveznosti;

[...]“

9 V poglavju II z naslovom „Pristojnost“ člen 23 navedene uredbe, ki je v oddelku 7 z naslovom „Dogovor o pristojnosti“, določa:

„1. Če so se stranke, od katerih ima vsaj ena svoje stalno prebivališče v državi članici, dogovorile, da mora biti za spore, ki so ali ki bodo mogoče nastali v zvezi z določenim pravnim razmerjem, pristojno določeno sodišče ali sodišča določene države članice, je pristojno to sodišče oz. so pristojna sodišča te države članice. Ta pristojnost je izključna, razen če se stranke niso dogovorile drugače. Dogovor o pristojnosti mora biti sklenjen:

(a) v pisni obliki ali potrjen v pisni obliki; ali

(b) v obliki, ki je v skladu s prakso, ki je ustaljena med strankama; ali

(c) v mednarodni trgovini v skladu z mednarodnimi trgovskimi običaji, ki so znani strankam ali bi jim morali biti znani in ki so splošno priznani v mednarodni trgovini in redno upoštevanji s strani strank pogodb istega tipa v okviru zadevne panoge.

2. Vsaka komunikacija po elektronskih medijih, ki zagotavlja trajen zapis dogovora, je enakovredna pisni obliki.

[...]“

Spor o glavni stvari in vprašnji za predhodno odločanje

10 Technos, pravna oseba s sedežem v Franciji, je želela sodelovati pri številnih delih v več obstoječih elektrarnah v Franciji. V ta namen je povabila družbo Hőszig, naj ji predloži različne ponudbe, da bi kot podizvajalka sodelovala pri teh delih. Tako je družba Technos 18. avgusta 2009 družbi Hőszig po elektronski pošti poslala seznam kovinskih konstrukcij, ki bi jih ta glede na okoliščine primera morala izdelati, opis tehničnih pogojev in splošne pogoje poslovanja družbe Technos (različica iz decembra 2008) (v nadaljevanju: splošni pogoji).

- 11 Potem ko je družba Hőszig oddala ponudbo na podlagi teh informacij, sta stranki na daljavo sklenili več podjemnih pogodb za proizvodnjo kovinskih konstrukcij, ki bi se izdelovale na Madžarskem in bile namenjene vgradnji v elektrarne. Med strankama ni sporno, da je bila prva od teh pogodb sklenjena 16. decembra 2010 (v nadaljevanju: prva pogodba).
- 12 Navedeni stranki sta se dogovorili o več drugih pogodbenih določilih in o nekaterih spremembah za namene izvršitve del. V seznamu, naslovljenem „Uporabljeni dokumenti“, instrumenta, ki tvori prvo pogodbo, je bilo naštet:
- „1. to naročilo,
2. tehnična specifikacija T91000001/1200, C,
3. splošni pogoji poslovanja družbe Technos (različica iz decembra 2008),
- navedeni dokumenti se uporabljajo v tako navedenem vrstnem redu.“
- 13 Na zadnji strani te pogodbe, sestavljene v angleščini, je bilo navedeno še, da „so v naročilu naštet vsi bistveni dokumenti in informacije, potrebni za njegovo izvedbo. Prosimo, da preverite, ali imate dokumente z ustrezno referenco ter dokumente, ki jih prvonavedeni dokumenti zahtevajo. V nasprotnem primeru nas pisno obvestite, kateri dokumenti vam manjkajo.“
- 14 V zadnjem odstavku navedene pogodbe je bilo poleg tega določeno, da „je dobavitelj seznanjen s tem naročilom in sprejema njegove pogoje, priložene veljavne splošne pogoje poslovanja ter pogoje morebitnega dogovora oziroma okvirne pogodbe“.
- 15 V točki 23.1 splošnih pogojev je določeno:
- „[Z]a naročilo in njegovo razlago se uporablja francosko pravo. Ne uporablja se Konvencija Združenih narodov z dne 11. aprila 1980 o pogodbah o mednarodni prodaji blaga.
- Za reševanje sporov, ki nastanejo iz oziroma glede veljavnosti, omejitev, izpolnjevanja ali konca naročila in ki jih med pogodbenima strankama ni mogoče rešiti sporazumno, so – vključno za hitre postopke, postopek za izdajo sklepov o odreditvi prenehanja uporabe in postopek za sprejetje začasnih ukrepov – izključno in dokončno pristojna sodišča v Parizu.“
- 16 Med strankama je nastal spor glede izpolnjevanja pogodb, zaradi česar je družba Hőszig 31. oktobra 2013 vložila tožbo pri predložitvenem sodišču kot sodišču, pristojnemu glede na kraj izvajanja dogovorjenih storitev.
- 17 Družba Hőszig v utemeljitev tožbe v bistvu trdi, da z njenega vidika izbira francoskega prava očitno ne bi bila primerno ravnanje z vidika učinkov v smislu člena 10(2) Uredbe Rim I, ker so bili predmet pogodbe proizvodi, ki jih je izdelovala, kraj izpolnitve pa je bil njen sedež na Madžarskem, tako da je celoten postopek proizvodnje do dostave naročniku potekal v tej državi.
- 18 Tako družba Hőszig trdi, da bi bilo treba razmerje med splošnimi pogoji in različnimi pogodbami, ki sta jih sklenili stranki, preučiti z vidika madžarskega prava. S sklicevanjem na to zakonodajo pa meni, da splošni pogoji niso sestavni del teh pogodb. Zato naj določitev prava, ki se uporabi, v teh splošnih pogojih ne bi bila upoštevana in bi bilo treba uporabiti madžarsko pravo v skladu s členom 4(1)(b) Uredbe Rim I.
- 19 Dalje, glede sodne pristojnosti družba Hőszig trdi, da ker splošni pogoji niso del pogodbenega okvira, bi morala biti ta pristojnost priznana madžarskim sodiščem na podlagi člena 5(1)(a) Uredbe Bruselj I.

- 20 Družba Hőszig nazadnje trdi, da tudi ob predpostavki, da bi splošni pogoji poslovanja bili sestavni del pogodb, ki sta jih sklenili stranki, klavzula o pristojnosti iz teh splošnih pogojev ni skladna z zahtevami iz člena 23(1) Uredbe Bruselj I, saj navedena klavzula napotuje na „sodišča v Parizu“. Ker pa mesto Pariz (Francija) ni država, naj s tem izrazom ne bi bilo določeno konkretno sodišče, ampak vsa sodišča na ozemlju tega mesta.
- 21 Družba Alstom je podala ugovor nepristojnosti predložitvenega sodišča. V ta namen se sklicuje na splošne pogoje, ki so po njenem mnenju sestavni del pogodb. Zato naj predložitveno sodišče na podlagi točke 23.1 splošnih pogojev ne bi bilo pristojno za odločanje o sporu o glavni stvari.
- 22 Družba Alstom meni, da člen 10(2) Uredbe Rim I družbi Hőszig daje možnost, da dokaže, da ni soglašala s pogodbo ali s katero od njenih določil, tako da se v ta namen sklicuje na pravo države, v kateri ima običajno prebivališče, in sicer je to Madžarska, če je iz okoliščin mogoče sklepati, da izraza njenega soglasja ni primerno presoјati po pravu, ki se načeloma uporabi na podlagi navedene uredbe. V obravnavanem primeru pa naj bi bilo povsem primerno, da se „presoја učinka ravnanja“ – v smislu člena 10(2) Uredbe Rim I – družbe Hőszig opravi glede na francosko pravo, saj je bila podizvajalec uspešnega ponudnika v postopku javnega naročila, izvedenega v Franciji, za izvedbo del v francoski elektrarni.
- 23 Poleg tega naj bi bila klavzula o pristojnosti iz točke 23.1 splošnih pogojev povsem skladna z vsebino člena 23(1) Uredbe Bruselj I, saj so sodišča v mestu Pariz sodišča države članice, in sicer Francoske republike. Restriktivna razlaga, ki jo predlaga družba Hőszig, naj ne bi upoštevala uvodne izjave 14 te uredbe, v skladu s katero je treba spoštovati avtonomijo pogodbenih strank.
- 24 Predložitveno sodišče v zvezi z ugovorom nepristojnosti, ki ga podaja družba Alstom, meni, da je treba ugotoviti, ali so splošni pogoji sestavni del pogodbenega okvira, o katerem sta se dogovorili stranki. V zvezi s tem naj bi bilo treba ugotoviti, katere „okoliščine“ v smislu člena 10(2) Uredbe Rim I je treba upoštevati pri presoји, v kolikšni meri je družba Hőszig privolila v uporabo splošnih pogojev.
- 25 Če bi na podlagi prava države običajnega prebivališča družbe Hőszig to sodišče ugotovilo, da so ti splošni pogoji sestavni del tega pogodbenega okvira, bi bilo nato treba ugotoviti, ali klavzula o pristojnosti, vsebovana v točki 23.1 teh splošnih pogojev, izpolnjuje zahteve iz člena 23(1) Uredbe Bruselj I.
- 26 V teh okoliščinah je Pécsi Törvényszék (sodišče v Pécsu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Glede Uredbe Rim I:

- Ali sodišče države članice lahko izraz ‚iz okoliščin‘ iz člena 10(2) Uredbe Rim I razume tako, da se preučitev ‚okoliščin, ki jih je treba upoštevati‘ pri ugotavljanju primernosti, da se odsotnost soglasja presoја na podlagi prava države, v kateri ima pogodbeni stranka običajno prebivališče, nanaša na okoliščine sklenitve pogodbe, predmet pogodbe in izpolnjevanje pogodbe?
- Ali je ‚učinek‘, v smislu člena 10(2) Uredbe Rim I, situacije, opisane v prejšnji alineji, treba razumeti tako, da mora sodišče – kadar na podlagi sklicevanja pogodbene stranke [na pravo države običajnega prebivališča] iz okoliščin, ki jih je treba upoštevati, izhaja, da soglašanje s pravom, ki se uporabi v skladu s členom 10(1), ni primeren učinek ravnanja te pogodbene stranke – obstoj in veljavnost pogodbenega določila presoјati po pravu države običajnega prebivališča pogodbene stranke, ki se je na to sklicevala?

- Ali lahko sodišče te države članice člen 10(2) Uredbe Rim I razlaga tako, da ima sodišče možnost proste presoje – ob upoštevanju vseh okoliščin obravnavane zadeve – pri ugotavljanju, ali soglašanje s pravom, ki se uporabi v skladu z odstavkom 1 navedenega člena, glede na vse okoliščine, ki jih je treba upoštevati, ni primeren učinek ravnanja zadevne pogodbene stranke?
- Če se pogodbeni stranka z namenom izkazovanja odsotnosti svojega soglasja v skladu s členom 10(2) Uredbe Rim I sklicuje na pravo države, v kateri ima svoje običajno prebivališče, ali mora sodišče države članice pravo države, v kateri ima ta pogodbeni stranka običajno prebivališče, upoštevati glede vprašanja, ali glede na navedene ‚okoliščine‘ soglašanje z uporabo prava, določenega v pogodbi, ni primerno glede na ravnanje navedene pogodbene stranke z vidika prava navedene države?
- Ali v tem primeru pravo Unije nasprotuje temu, da bi sodišče države članice sprejelo razlago, na podlagi katere bi se presoja ‚okoliščin‘ z vidika ugotovitve primernosti v zvezi z odsotnostjo soglasja oprla na okoliščine sklenitve pogodbe, predmet pogodbe in izpolnjevanje pogodbe?

2. Glede Uredbe Bruselj I:

- Ali člen 23(1) Uredbe Bruselj I nasprotuje temu, da bi sodišče države članice sprejelo razlago, na podlagi katere je nujna natančna določitev pristojnega sodišča, ali – glede na zahteve, navedene v uvodni izjavi 14 navedene uredbe – zadošča, da volja oziroma namen pogodbenih strank jasno izhaja iz besedila pogodbe?
- Ali člen 23(1) Uredbe Bruselj I dopušča, da bi sodišče države članice sprejelo razlago, na podlagi katere je klavzula o pristojnosti – vključena v splošne pogoje poslovanja ene od pogodbenih strank in iz katere izhaja, da sta se pogodbeni stranki dogovorili, da bodo za reševanje sporov, ki nastanejo iz oziroma glede veljavnosti, izpolnjevanja ali konca naročila in ki jih med pogodbenima strankama ni mogoče rešiti sporazumno, izključno in dokončno pristojna sodišča iz mesta določene države članice, in sicer v obravnavani zadevi sodišča iz Pariza – dovolj natančna, da iz njenega besedila glede na zahteve, navedene v uvodni izjavi 14 navedene uredbe, jasno izhaja volja oziroma namen pogodbenih strank glede določitve države članice?“

Vprašani za predhodno odločanje

Drugo vprašanje

- 27 Predložitveno sodišče želi z drugim vprašanjem, ki ga je treba preučiti na prvem mestu, v bistvu izvedeti, ali je treba člen 23(1) Uredbe Bruselj I razlagati tako, da klavzula o pristojnosti, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, ki je, prvič, določena v splošnih pogojih poslovanja naročnika, pri čemer so bili ti omenjeni v instrumentih, ki tvorijo pogodbe med tema strankama, in posredovani ob njihovi sklenitvi, ter s katero so, drugič, kot pristojna sodišča določena sodišča nekega mesta v eni od držav članic, izpolnjuje zahteve iz te določbe v zvezi s soglasjem volj pogodbenih strank in natančnostjo vsebine te klavzule.
- 28 Najprej je treba spomniti, da čeprav je razlaga klavzule o pristojnosti, da bi se ugotovilo, kateri spori spadajo na področje njene uporabe, naloga nacionalnega sodišča, pred katerim se uveljavlja (sodba z dne 21. maja 2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, točka 67 in navedena sodna praksa), je v skladu z besedilom člena 23(1) Uredbe Bruselj I pristojnost sodišča ali sodišč države članice, o kateri se sopogodbenika dogovorita v takšni klavzuli, načeloma izključna (glej v tem smislu sodbo z dne 21. maja 2015, El Majdoub, C-322/14, EU:C:2015:334, točka 24).

- 29 Dalje, upoštevajoč cilje in splošno sistematiko te uredbe in zaradi zagotovitve enotne uporabe tega instrumenta, je treba pojem „dogovor o pristojnosti“ iz njenega člena 23 razlagati ne kot napotitev na nacionalno zakonodajo ene ali druge zadevne države, temveč kot avtonomen pojem (sodba z dne 7. februarja 2013, Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, točka 21 in navedena sodna praksa).
- 30 Nazadnje, ker Uredba Bruselj I glede odnosov med državami članicami nadomešča Konvencijo z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1972, L 299, str. 32), kakor je bila spremenjena s konvencijami o pristopu novih držav članic k tej konvenciji (v nadaljevanju: Bruseljska konvencija), razlaga, ki jo je Sodišče podalo glede določb te konvencije, velja tudi za določbe te uredbe, kadar je mogoče določbe teh instrumentov šteti za enakovredne (sodba z dne 23. oktobra 2014, flyLAL-Lithuanian Airlines, C-302/13, EU:C:2014:2319, točka 25 in navedena sodna praksa).
- 31 V zvezi s členom 17, prvi odstavek, navedene konvencije, ki ga je nadomestil člen 23 Uredbe Bruselj I, je Sodišče razsodilo, da za klavzulo o pristojnosti, ki ima postopkovni namen, veljajo določbe te konvencije, katere cilj je vzpostaviti enotna pravila o mednarodni sodni pristojnosti (sodba z dne 3. julija 1997, Benincasa, C-269/95, EU:C:1997:337, točka 25).
- 32 Sodišče je tudi pojasnilo, da je namen te določbe določiti zahteve obličnosti, ki jih morajo izpolnjevati klavzule o pristojnosti, zato da se zagotovita pravna varnost in soglasje volj pogodbenih strank (glej v tem smislu sodbo z dne 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, točka 34 in navedena sodna praksa).
- 33 V zvezi z zahtevami, ki so določene v členu 23(1) Uredbe Bruselj I, je treba opozoriti, da ta določba določa predvsem zahteve obličnosti in omenja en vsebinski pogoj v zvezi s predmetom te klavzule, ki se mora nanašati na določeno pravno razmerje (glej v tem smislu sodbo z dne 20. aprila 2016, Profit Investment SIM, C-366/13, EU:C:2016:282, točka 23 in navedena sodna praksa).
- 34 V obravnavani zadevi je vsebinski pogoj izpolnjen, saj je iz predložitvene odločbe razvidno, da stranki iz postopka v glavni stvari vežejo različne podjetne pogodbe.
- 35 V zvezi z zahtevami obličnosti je treba opozoriti, da, prvič, je v skladu z navedenim členom 23(1) za veljavnost dogovora o pristojnosti potrebno, da je sklenjen bodisi pisno, bodisi ustno in potrjen v pisni obliki, bodisi, nazadnje, v obliki, ki je skladna s prakso, ustaljeno med strankama, ali – v mednarodni trgovini – je skladna z mednarodnimi trgovskimi običaji, ki so strankam znani ali bi jim morali biti znani. Na podlagi odstavka 2 tega člena se „[v]saka komunikacija po elektronskih medijih, ki zagotavlja trajen zapis dogovora“, obravnava kot „enakovredna pisni obliki“ (glej v tem smislu sodbo z dne 21. maja 2015, El Majdoub, C-322/14, EU:C:2015:334, točka 24).
- 36 Drugič, resničnost soglasja volj zadevnih oseb je eden od ciljev člena 23(1) Uredbe Bruselj I (glej v tem smislu sodbo z dne 21. maja 2015, El Majdoub, C-322/14, EU:C:2015:334, točka 30 in navedena sodna praksa). To je utemeljeno s skrbjo za zaščito šibkejših pogodbenih strank, zato da se prepreči, da klavzule o pristojnosti, ki jih v pogodbo vključi ena sama stranka, ne bi ostale neopažene (glej v tem smislu sodbo z dne 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, točka 19 in navedena sodna praksa).
- 37 Sodišče, pred katerim poteka postopek, mora *in limine litis* preučiti, ali je med pogodbenima strankama dejansko obstajalo soglasje volj glede klavzule o pristojnosti, ki mora biti izraženo jasno in natančno, pri čemer je v zvezi s tem namen obličnostnih zahtev iz člena 23(1) Uredbe Bruselj I zagotoviti, da se soglasje dejansko ugotovi (sodbi z dne 6. maja 1980, Porta-Leasing, 784/79, EU:C:1980:123, točka 5 in navedena sodna praksa, in z dne 21. maja 2015, El Majdoub, C-322/14, EU:C:2015:334, točka 29 in navedena sodna praksa).

- 38 Tako, kot je poudaril generalni pravobranilec v točkah 33 in 34 sklepnih predlogov, iz sodne prakse Sodišča izhaja, da je mogoče o obstoju „dogovora“ med pogodbenima strankama v smislu člena 23(1) Uredbe Bruselj I sklepati na podlagi okoliščine, da so izpolnjene zahteve obličnosti iz člena 23(1) te uredbe.
- 39 V zvezi s položajem, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, v katerem je klavzula o pristojnosti določena v splošnih pogojih, je Sodišče že razsodilo, da je takšna klavzula dopustna, kadar je v samem besedilu pogodbe, ki sta jo podpisali obe pogodbeni stranki, izrecno napoteno na splošne pogoje, v katerih je vsebovana navedena klavzula (glej v tem smislu sodbi z dne 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, točka 13, in z dne 20. aprila 2016, Profit Investment SIM, C-366/13, EU:C:2016:282, točka 26 in navedena sodna praksa).
- 40 Vendar pa to velja samo v primerih izrecne napotitve, ki jo lahko preveri stranka, ki je običajno pozorna, in če je dokazano, da so bili splošni pogoji, ki vsebujejo klavzulo o pristojnosti, dejansko posredovani drugi pogodbeni stranki (glej v tem smislu sodbo z dne 14. decembra 1976, Estasis Saloti di Colzani, 24/76, EU:C:1976:177, točka 12).
- 41 V obravnavani zadevi je iz predložitvene odločbe razvidno, da je bila klavzula o pristojnosti določena v splošnih pogojih poslovanja družbe Technos, ki so bili omenjeni v instrumentih, ki tvorijo pogodbe med tema strankama, in so bili posredovani ob njihovi sklenitvi.
- 42 Zato iz zgoraj navedenega izhaja, da klavzula o pristojnosti, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, izpolnjuje zahteve obličnosti, ki so določene v členu 23(1) Uredbe Bruselj I.
- 43 V zvezi z natančnostjo vsebine klavzule o pristojnosti, kar zadeva določitev sodišča ali sodišč ene od držav članic za odločanje o sporih, ki so ali bodo nastali med strankama, je Sodišče v zvezi s členom 17 Bruseljske konvencije že razsodilo, da besedila te določbe ni mogoče razlagati v tem smislu, da mora biti ta klavzula oblikovana tako, da je mogoče pristojno sodišče določiti zgolj na podlagi njenega besedila. Dovolj je namreč, da so v klavzuli navedeni objektivni elementi, o katerih sta se stranki strinjali za namen izbire sodišča ali sodišč, ki jim želita predložiti spore, ki so nastali ali bi lahko nastali med njima. Ti elementi, ki morajo biti dovolj natančni, da lahko sodišče, pri katerem je bil začet postopek, odloči, ali je pristojno, so lahko, kjer je to ustrezno, opredeljeni glede na posebne okoliščine primera (sodba z dne 9. novembra 2000, Coreck, C-387/98, EU:C:2000:606, točka 15).
- 44 Takšno razlago, ki se zgleduje po običajni praksi v gospodarskem prometu, upravičuje okoliščina, da člen 23 Uredbe Bruselj I, kot potrujeta uvodni izjavi 11 in 14, temelji na priznanju avtonomije volje pogodbenih strank na področju podeljevanja pristojnosti sodiščem, ki naj odločajo o sporih s področja uporabe te uredbe (glej v tem smislu sodbi z dne 9. novembra 1978, Meeth, 23/78, EU:C:1978:198, točka 5, in z dne 21. maja 2015, El Majdoub, C-322/14, EU:C:2015:334, točka 26).
- 45 V obravnavani zadevi so v skladu z ugotovitvami predložitvenega sodišča na podlagi klavzule o pristojnosti iz postopka v glavni stvari za spore, ki bi nastali med pogodbenima strankama, „izključno in dokončno pristojna sodišča v Parizu“.
- 46 Tako, čeprav s to klavzulo ni izrecno določena država članica, za katero bi se pogodbeni stranki dogovorili, da so pristojna njena sodišča, so določena sodišča prestolnice ene od držav članic, ki je v obravnavani zadevi tudi država, katere pravo sta stranki določili kot pravo, ki se uporablja za pogodbo, tako da ni nobenega dvoma, da je namen navedene klavzule, ki je vsebovana v pogodbi, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, podeliti izključno pristojnost sodiščem, ki spadajo v pravosodni sistem te države članice.
- 47 Zato iz okoliščin položaja iz obravnavane zadeve, kakor jih je ugotovilo predložitveno sodišče, izhaja, da klavzula o pristojnosti, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, izpolnjuje zahteve glede natančnosti, na katere je opozorjeno v točki 43 te sodbe.

- 48 Poleg tega, kot je poudaril generalni pravobranilec v točki 44 sklepnih predlogov, je treba navesti, da klavzula o pristojnosti, ki se nanaša na „sodišča“ mesta v eni od držav članic, za natančno določitev sodišča, pri katerem je treba začeti postopek, implicitno, a nujno napotuje na sistem pravil o pristojnosti, ki veljajo v navedeni državi članici.
- 49 Glede na zgornje preudarke je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 23(1) Uredbe Bruselj I razlagati tako, da klavzula o pristojnosti, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, ki je, prvič, določena v splošnih pogojih poslovanja naročnika, pri čemer so bili ti omenjeni v instrumentih, ki tvorijo pogodbe med tema strankama, in posredovani ob njihovi sklenitvi, ter s katero so, drugič, kot pristojna sodišča določena sodišča nekega mesta v eni od držav članic, izpolnjuje zahteve iz te določbe v zvezi s soglasjem volj pogodbenih strank in natančnostjo vsebine navedene klavzule.

Prvo vprašanje

- 50 Uredba Rim I se na podlagi njenega člena 1(2)(e) ne uporablja za klavzule o pristojnosti.
- 51 Poleg tega, kot je razvidno iz odgovora na drugo vprašanje, predložitveno sodišče ni pristojno za odločanje o sporu v glavni stvari. To sodišče torej ne bo odločalo o veljavnosti klavzule, v skladu s katero se za zadevne pogodbe uporabi francosko pravo, ki jo družba Hőszig prav tako izpodbija s sklicevanjem na člen 10(2) Uredbe Rim I.
- 52 Zato na prvo vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

- 53 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

Člen 23(1) Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba razlagati tako, da klavzula o pristojnosti, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, ki je, prvič, določena v splošnih pogojih poslovanja naročnika, pri čemer so bili ti omenjeni v instrumentih, ki tvorijo pogodbe med tema strankama, in posredovani ob njihovi sklenitvi, ter s katero so, drugič, kot pristojna sodišča določena sodišča nekega mesta v eni od držav članic, izpolnjuje zahteve iz te določbe v zvezi s soglasjem volj pogodbenih strank in natančnostjo vsebine navedene klavzule.

Podpisi